

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 526-1918)

Originalt emne

Lønninger

Lønninger/Dyrtidstillæg, Reguleringstillæg

Lønninger/Dyrtidstillæg, Reguleringstillæg

Lønninger/Lønninger i Almindelighed

Vedtægter

Vedtægter/Regulativer, Reglementer m. m.

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 7. januar 1919](#)
- 2) [Byrådsmødet den 16. januar 1919](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1919 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 526-1918)

Fra" Lønudvalget forelaa Forslag om midlertidigt Løntillæg og Dyrtidsbjælp for Aaret 1919 til Kommunens og Havnens Funktionærer' og Arbejdere, Pensionister og; understøttede.

Møller forelagde Forslaget og udtalte, at Medlemmerne rimeligvis ikke vilde; blive særlig overraskede over, at det foreslaaede midlertidige Lønnings- og- Dyrtidstillæg langt oversteg de tidligere Understøttelser. Grunden hertil var dels, at Priserne stadigt havde Været opadgaaende dels at Staten var gaaet i Spidsen med store Lønnings og Dyrtidstillæg, og andre Kommuner var fulgt efter, først København Frederiksbérg,. -

senere flere. Det foreliggende Forslag stod fuldtud ved Siden af Statens, og for de lavere lønnedes Vedkommende var det endog betydelig bedre, og det samme kunde siges i Forhold til andre Kommuner, saa hvis Forslaget blev vedtaget, vilde Aarhus Kommune sikkert derigennem byde sine Embedsmænd, Funktionærer og Arbejdere bedre økonomiske Betingelser end nogen anden Kommune i Danmark, i hvert Fald hvad Provinskommunerne angik. Dermed var ogsaa fastslaaet, at det var et demokratisk Forslag. Der var baade sagt og skrevet det modsatte, men de, som havde udtalt dette, var vist næppe paa det rene med, hvad man forstod ved Demokrati, for naar Forholdet var det, at de højest lønnede begyndte med et Tillæg af 25 %, og det saa steg nedad, indtil de lavest lønnede fik 75 %", saa havde man dog Ret til at kalde det et demokratisk Forslag. Der var ogsaa sagt, at Udvalget ved at tilbyde de højere lønnede et større Tilskud, havde søgt at drive en Kile ind mellem disse og de kommunale Arbejdere. Men noget saadant havde ikke været tilsigtet; Udvalget havde netop i første Række været besjælet af Ønsket om at give et saadant Tilbud, at det vilde blive modtaget med Tilfredshed fra de lavest til de højest lønnede. Dette Ønske var dog ikke ganske gaaet i Opfyldelse, idet nogle mente, at Forslaget ikke var vidtgaaende nok, og i Førstningen stillede man ogsaa i Udsigt en eventuel Opsigelse af Pladserne, men det var glædeligt, at største Delen af Funktionærerne var saa fornuftige, at kunne indse, at Forslaget var saa vidtgaaende, som det kunde tænkes. Det var altsaa ikke et Forslag, der var flikket sammen ved Forhandlinger; men det var det Forslag, der fra Begyndelsen stilledes fra Lønudvalgets Side, kun med et Par ganske uvæsentlige Ændringer. Udvalget havde nemlig fra Begyndelsen været enigt om, at man skulde byde et fuldtud forsvarligt Forslag, men samtidig havde man jo ogsaa en Pligt overfor Skatteyderne, og det maatte i nogen Maade tages i Betragtning. Lønudvalget var ogsaa klar over, at det havde stor Betydning for en Kommune at have dygtige og interesserede kommunale Tjenestemænd, thi deraf ahang for en stor Del Kommunens Administration. En Kommune var en stor kompliceret Maskine at arbejde med, og der fandtes baade store og smaa Hjul i Maskineriet; men for at det hele skulde gaa godt, var det nødvendigt, at de smaa Hjul fungerede som de store: derfor havde man gerne saa vidt muligt villet gøre alle tilfreds, og det var ogsaa nogenlunde lykkedes. Naar de højere lønnede Embedsmænd denne Gang vilde faa et ret stort midlertidigt Løntillæg, var Grunden til Dels den, at de hidtil næsten intet havde faaet. I 1917 fik Funktionærer med en Løn af 3000 Kr. og derover intet Tillæg, og i 1918 fik de højest lønnede kun 150 Kr., hvilket var et rent Minimum, og de med Lønninger fra 3000 til 4000 Kr. fik kun 350 Kr. Med det

foreliggende Forslag havde man maaske ikke givet fuld Ækvivalent for det høje Prisniveau, men Forslaget bød dog taalelige Vilkaar. Naar Taleren havde sagt, at det var bedre end Statens, laa det for en Del i, at Aarhus Kommunes Lønregulativ var fra 1916, medens Statens og de fleste Kommuners var af ældre Dato. Man havde ligesom Staten foreslaaet et procentvis 5 Tillæg, idet man begyndte med 25 % for de højere Indtægter og var gaaet op til 40 % -f- Dyrtidstillæg for de Funktionær;er og Arbejdere, som ikke "havde over 6000 Kr. i Indtægt. - Taleren gennemgik derpaa Forelaget og dets forskellige Satser. Den anden Side af Sagen var den store Udgift, som var forbundet dermed, nemlig ca. 1 Mill. Kr., og -Skatteyderne blev maaaske ikke saa glade ved denne Meddelelse; men der var ingen Vej udenom, naar man skulde give et forsvarligt Tillæg. Taleren Var glad over, at alle i Udvalget havde været . enige om Forslaget, men samtidig skulde det paa Udvalgets Vegne siges, at nu kunde der ikke blive Tale om nogen yderligere Forhøjelse for 1919, saa skulde der i hvert Fald ske noget ganske usædvanligt. Intet af de midlertidige Tillæg var pensionsgivende, og der betaltes heller ikke af dem til Pensionskasse. Taleren vilde til Slut paa Udvalgets Vegne anbefale Forjaget til Byraadet ,og haabede, a,t det vidde blive vedtaget enstemmig, og at alle, fra de højest til de lavest lønnede, maatte være tilfredse dermed.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Forslaget var af betydelig økonomisk Rækkevidde, og for indeværende Regnskabsaar vilde det bevirke en Overskridelse paa 1/4 Mill. Kr, Det var derfor nødvendigt, at Sagen maatte underkastes en 2. Behandling og henvises. til Budgetudvalget, der saa maatte drøfte, hvor Overskridelsen skulde opføres. Hvad Konsekvenserne af Forslaget vilde blive for næste Regnskabsaar, vilde det være rigtigst at udsætte Omtalen af, til Budgettet skulde behandles.

Christensen kunde slutte sig til Formandens Udtalelser i Almindelighed ; men der var adskilligt, som ikke var heldigt, i den Maade, Sagen var kommet frem paa, f. Eks, at Funktionærerne til Dels havde holdt offentlige Møder, mens Forhandlingerne med Udvalget stod paa. Det var mærkeligt at se det Omslag, der i den sidste halve Snes Aar var sket, naar . man betragtede en enkelt Side indenfor Pressen ; fra denne Side havde man endog føetegnet Fodslaget som udemokratisk og i det hele kritiseret det stærkt, skønt de Herrer Møller og Mikael Johansen, der var Medlemmer af Udvalget, sikkert maatte regnes for gode Højremænd der havde deres Partifællers Tilslutning. Man kunde altsaa vente, at denne Presse i en nær Fremtid vilde blive Organ for de mest yderliggaaende indenfor Arbejderpartiet. - Taleren vilde særlig nævne, at der fra en Del Funktionærer havde været

Utilfredshed med, at Familier med Børn skulde have større Dyrtidstillæg. Det var en beklagelig Mangel paa Fopstaaelse, som derved var vist, for Familier med mange Børn var dog langt vanskeligst stillede, og det samme Princip havde jo altid været gennemført baade af Stat og Kommune, naar det drejede sig om Dyrtidstillæg. Hvad de højere lønnede Embedsmænd angik, var det jo Dyrtid for dem ligesom for andre, og de havde hidtil næsten intet Tilæg faaet; men nu var Socialdemokraterne gaaet med til at give dem 25 % Tilæg, altsaa det samme, som Staten havde givet, og Lønningerne i Aarhus var ikke saadan, at man kunde betragte dem som særlig store i Forvejen. Forhøjelsen maatte i det hele kaldes fuldt retfærdig, idet de højest lønnede fik 25 %, og det saa steg nedefter ; saaledes vilde f. Eks. en Arbejdsmand med en Indtægt af 150 G Kr., hvis han havde 5 Børn, faa et. Tillæg paa. 87 %" Forslaget indeholdt en saa god Betyggelse, som kunde tænkes under de nuværende Forhold, og Taleren vilde gerne anbefale Indstillingen.

Møller antog ogsaa, at Sagen skulde underkastes 2 Behandlinger; men Funktionærerne havde anmodet om, at i hvert Fald Dyrtidstillæget maatte blive udbetalt saa hurtigt som muligt, og det var der maaske intet til Hinder for, hvis Forslaget blev vedtaget ved 1. Behandling, idet det jo næppe ændredes ved 2. Behandling.

Formanden mente, at Forberedelserne ved Udbetalingen vilde tage saa lang Tid, at der næppe kunde finde nogen Udbetaling Sted før om 8-10 Dage, og til den Tid kunde jo 2. Behandling være tilendebragt. Men Budgetudvalget kunde jo nærmere tage Bestemmelse herom.

Forslaget vedtoges enstemmigt, hvorpaa det overgik til 2. Behandling og henvistes til Budgetudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 16. januar 1919 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 526-1918)

Sagen angaaende midlertidigt Løntillæg og Dyrtidshjælp til Aarhus Kommunes og Havns Funktionærer og Arbejdere i Aaret 1919. - 2. Behandling. (Se vedhæftede Forslag).

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

"Udvalget indstiller, at Dyrtidshjælpen og Løntillægene for Januar Kvartal d. A. blive

posterede paa Konto XX for 1918-19, Dyrtidshjælp paa Konto XX. 9, hvor Dyrtidshjælpen indtil 31/12 1918 er posteret, og det midlertidige Løntillæg paa Konto XX. 26.

Om Posteringen af den Del af de her omhandlede Udgifter, der falde efter 1. April d. A., vil der fremkomme Forslag med Udkastet til Budgettet for det kommende Aar.

Man indstiller tillige, at hver Administrationsgren indsender til Kasseudvalget Anvisningsbegæring om at faa Tillægenes Beløb anviste til Udbetaling til de paagældende. Løntillægene og en Del af Dyrtidstillægene maanedsvist bagud og andre Dyrtidstillæg kvartalsvis forud, saaledes som det er vedtaget af Byraadet. Anvisningsbegæringerne for Dyrtidshjælp til Pensionister og understøttede bør derimod udarbejdes i Kommunens Bogholderi.

Fra den her nævnte Forretningsgang bør der dog gøres Undtagelser for Belysningsvæsenets og Kommuneos Hospitalers Vedkommende. Man indstiller, at hver af disse Institutioner selv betaler sine Løntillæg og sin Dyrtidshjælp - ogsaa til sine Pensionister og sine understøttede - indtil et Regnskabsaars Udløb og derefter fremsender til Kasseudvalget Begæring om Refusion fra. Kæmnerkassen.

Der vil ved Kasseudvalgets Foranstaltning blive trykt Udbetalingslister, dels for Løntillægene og Dels for Dyrtidshjælpen. Disse Lister kunne afhentes paa Byraadets Ekspeditionskontor fra og med Fredagen den 17. d. M. De ere imidlertid kun beregnede for saadanne, hvis Aars- eller Maanedsløn danner Grundlag for Tillægene. De Administrationsgrene, som beskæftiger timelønnede og løse Arbejdere og lignende, bør rettest selv sørge for Lister til disse.

Sluttelig bemærkes, at Arrestforvarerens Løntillæg vil være at beregne af 2600 Kr. og ikke af 2500 Kr., idet hans pensionsgivende Indtægt nu er 2600 Kr."

Formanden forelagde Indstillingen og udtalte, at Forslaget jo var vedtaget enstemmigt ved

1. Behandling, hvorfor Udvalget ikke havde indladt sig paa nogen Realitetsbehandling angaaende Størrelsen af Tillægene, men blot gjort Indstilling med Hensyn til Afholdelsen og Posteringen af Beløbene. Taleren vilde altsaa anbefale Indstillingen, som den forelaa.

Mousten mente, at der enkelte Steder maatte foretages nogle redaktionelle Ændringer. Udtrykket Side 1 "den budgetmæssige Løn" burde forandres til "Pengeløn Bolig m. v.". Der burde ogsaa tilføjes, at Byraadet havde Ret til at forandre Forslaget, og at det ikke kunde gøres til Genstand for Fortolkning ved Domstolene.

Formanden antog, at alle kunde slutte sig hertil. Derimod kunde der være nogen Tvivl med Hensyn til Procentberegningen for de Funktionærer, der havde fri Bolig m. v. Tillæget for disse skulde jo kun beregnes af Pengelønnen, men det var rigtigst, at lade den fulde Løn være bestemmende med Hensyn til Procentklassen.

Indstillingen vedtoges med følgende Ændringer i Forslaget:

Side 1, Linie 10 f. n. forandres til "fastsættes efter de nedenauførte Procenter af Vedkommendes Løn (Pengeløn -f- Tillæg for Bolig m. v.)".

Side 2, Lin. 12 f. n.; 34,04; læs: 35,04.

Side 3, Lin. 15 f. n.; 2500; læs: 2600. Ordene: "Kæmnerkontorets Bud" ændres til "Kontorist, pens. Stabssergent Petersen".

Side 4 Lin. 2 f. n. : "15 Aar"; læs: "18 Aar". Side 5, Lin. 16 f. o. : Efter "Sygeplejersker" indskydes: "Massøsen".

Side 6, Lin. 14 f. o. : Efter "Arbejdere" indskydes: "som bor uden for Bygrænsen, og".

Side 7. Efter Linie 7 tilføjes: "Ret til Forandring forbeholdes. Vedtægten kan ikke gøres til Genstand for Rettergang. Fortolknings- og Tvivlsspørgsmaal afgøres af Byraadet."